

STRATEGO

NOVOSTI SMART

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (2)

Autor Rade Dragojević - Monday, November 29, 2021, 20:25

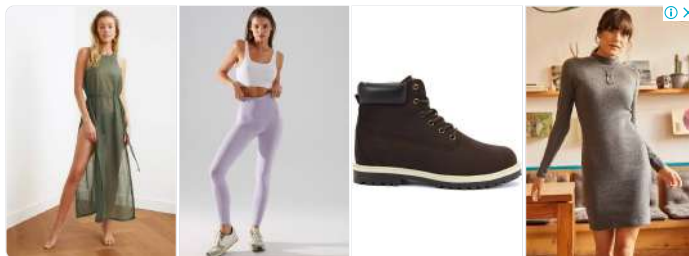
SHARE Facebook Twitter G+ Like 0 Tweet

Razgovor s Filipom Škiljanom, povjesničarom, arheologom i znanstvenim savjetnikom u zagrebačkom Institutu za migracije i narodnosti, i koautorom monografije "Nestala naselja u Republici Hrvatskoj"

Bit će nas 400 tisuća manje

Povjesničar Filip Škiljan je koautor ove godine objavljene monografije o depopulaciji u Hrvatskoj. Uz njega autori te zanimljive knjige pod naslovom "Nestala naselja u Republici Hrvatskoj" još su Vlatka Dugački i Lana Peternel. Istraživači u knjizi donose nekoliko neočekivanih nalaza, recimo onaj koji govori da je najviše napuštenih i opustjelih sela u nekim općinama u Primorsko-goranskoj županiji. O problematici raseljavanja i opustjelih naselja, o vjerojatnim rezultatima ovogodišnjeg popisa stanovništva, ali i o drugim danas aktualnim demografskim pitanjima razgovarali smo s Filipom Škiljanom.

Bavili ste se istraživanjem depopulacije u Hrvatskoj. Spomenuli ste i brojna posve pusta sela i naselja u Hrvatskoj. Gdje se najviše nalazi tih sela?

trendyol Trendyol jetzt auch in Europa

Najviše 'nestalih sela' je upravo na području Gorskog kotara, u zonama koje su prometno izolirane, gospodarski nerazvijene i od kuda je iseljavanje počelo još u vrijeme socijalističke Jugoslavije. Tako je jedna od 'najopustošenijih' zona upravo područje Brod Moravica gdje na malom području ima preko deset napuštenih sela. Tijekom posljednjeg rata nestala i brojna naselja srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj. Promatramo li razloge nestajanja naselja srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj možemo ih podijeliti u nekoliko kategorija. Najčešća kategorija nestajanja tih naselja jesu ratna razaranja u posljednjem ratu. Ratnim razaranjima bila su ponajviše izložena sela u zapadnoj Slavoniji u koja se nakon posljednjeg rata nitko više nije vratio. Radilo se uglavnom i o vrlo izoliranim naseljima na obroncima slavonskih brda u kojima su i prije posljednjeg rata

I ZVIJEZDE SU ODABRALE SVJETLOST...

	O2 Free M Boost mit 40 GB	
	o2online.de	
	Nürnberger Lebkuchen	
	lebkuchen-schmidt.com	
	10 GB LTE für 9,99 €* blau.de	

PORTAL ZA ZDRAV ŽIVOT, DUH I TIJELO

intervju.hr

CENTRALNO MJESTO ZA DOBRE INTERVIJUE

• ENERGETIKA • INVESTICIJE •
• EKOLOGIJA • ODRŽIVI RAZVOJ •
EUROPSKI ENERGETSKI PORTAL

LUXURY.HR

EKSKLUZIVNI STIL ŽIVOTA

uslijed demografskih gubitaka u Drugom svjetskom ratu živjeli tek malobrojni stanovnici. Spomenimo samo sela na sjevernim obroncima Psunja koja su stradala u etničkom čišćenju Psunja u zimu 1941./1942. (Bjelajci, Cicvare, Lipovac, Grahovljani i Jakovci) te naselja u zapadnom dijelu Požeške kotline otkuda su Srbi 1991. godine iseljeni i protjerani (naselja Amatovci, Bogdašić, Kamenska, Kamenski Šeovci, Kruševo, Mrkoplje, Vranić, Klisa, odnosno u novogradiškom kraju Golobrdac, Opršinac i Sinlije).

Pražnjenje ratom

U listopadu i početkom studenog 1991. godine u akciji *Otkos* ispražnjena su sela u okolici Đulovca i Sirača (Bastajski Brđani, Stara Krivaja i Gornji Borki), a u prosincu iste godine sela u okolici Voćina (Lisičine, Kuzma, Dobrić, Đuričić, Popovac) i u okolici Orahovice (Prekoračani i Krasković). I ostala sela u zoni između Slatine, Daruvara i Grubišnog Polja, u kojima danas žive tek pojedinci, bila su 1991. potpuno ispražnjena. Na području Korduna nestalo je nekoliko naselja srpske nacionalne manjine (Sadilovac, Koranski Lug, Rabinja, Jamarje, Selakova Poljana, Gornji Poloj i Novi Dol). Sva naselja su funkcionirala do posljednjeg rata, a nakon akcije Oluja stanovništvo se više nije vratilo. Najteže je prošlo naselje Sadilovac koje je već u Drugom svjetskom ratu demografski stradalo. Naime, ondje su ustaše 31. srpnja 1942. godine pobijali više stotina mještana te na taj način onemogućili daljnji demografski razvoj sela nakon rata. Na Baniji dva su naselja srpske nacionalne manjine nestala nakon posljednjeg rata. Radi se o selima Kobiljak i Gornje Jame. Kobiljak se nalazi izoliran uz granični pojas s Bosnom i Hercegovinom u općini Dvor, na zapadnim obroncima Zrinske gore, dok su Gornje Jame (nacionalno mješovito naselje gdje su Hrvati teško stradali u posljednjem ratu), nedaleko utoka rijeke Gline u rijeku Kupu, bile u vrijeme rata smještene na prvoj liniji fronta. U Lici su nestala tri srpska sela: Kozjak, Drenovac Radučki (u Ličko-senjskoj županiji) i Duboki Dol (u Zadarskoj županiji). Sva tri naselja nestala su nakon akcije Oluja. Neka su naselja nestala uslijed iseljavanja stanovništva. Takav je slučaj s dva mala naselja u Gorskom kotaru u blizini Vrbovskog (Međedi i Gornji Vukšići). Naselja su nestala zbog prometne izoliranosti u planinskom dijelu nekadašnje općine Vrbovsko. Sličan je slučaj i sa Selakovom Poljanom kod Vojnića te s naseljem Borojevci kod Đakova koje je nestalo nakon potresa 1964. godine.

Što se može očekivati od rezultata upravo završenog popisa stanovništva u Hrvatskoj? Svi već govore o gotovo sigurnom padu ukupnog broja stanovništva.

Prema procjenama profesora Anđelka Akrapa na području Hrvatske će 2021. godine živjeti 3.882.700 stanovnika što je pad od preko 400.000 u posljednjih 10 godina ili pad od 9,5 posto stanovništva. Ukoliko bi se to dogodilo i Srbima u Hrvatskoj to bi značilo da će njihov broj u narednom popisu biti između 168.000 i 169.000, odnosno za 9,5 posto manji nego u posljednjem popisu. Dakako, kako se radi o starom stanovništvu, za dvanaest godina u prosjeku starijem od prosječnog hrvatskog građanina (53,1 godina je prosječno star Srbin u Hrvatskoj) mortalitet toga stanovništva je veći nego mortalitet prosječnog hrvatskog građanina, a natalitet manji, pa je mogući i veći demografski gubitak u posljednjih deset godina.

U Slavoniji demografski kolaps

U kojim su područjima najveća iseljavanja u Hrvatskoj i koji su razlozi za to?

Demografski najbolje stoje županije Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Zadarska županija, Dubrovačko-neretvanska i Istarska županija. Treba naglasiti da je Slavonija u najgoroj poziciji, odnosno da je iseljavanje iz slavonskih županija najintenzivnije u odnosu na druge dijelove Hrvatske. Depopuliraju i brdsko-planinski predjeli poput Like i Gorskog kotara, ali i otoci. Osim toga, dolazi i do migracija iz ruralnih u urbane zone što 'prazni' hrvatska sela. Pojedine općine u Hrvatskoj imale su i imaju i deset puta više umrlih nego rođenih. Takav je primjer između 2003. i 2007. bila Općina Ervenik. Potrebno je također naglasiti da su područja koja su bila pogođena posljednjim ratom demografski potpuno opustošena. Prije ratnih zbivanja devedesetih godina prošlog stoljeća, dakle, prema popisu iz 1991. godine Srba u Hrvatskoj je bilo 581.663 ili 12,16 posto, a prema popisu stanovništva iz 2001. godine, dakle nakon rata, broj Srba u Hrvatskoj smanjio se na 201.631 ili 4,54 posto. To smanjivanje se nastavlja i po popisu 2011. godine kada Srba u Hrvatskoj ima 186.633 ili 4,36 posto. Velika većina izbjeglica srpske nacionalnosti nije se vratila u Hrvatsku. Oni koji su se vratili uglavnom su starije životne dobi. Tako su nam demografski devastirana područja zapadne Slavonije, Banije, Korduna, Like i Dalmatinske zagore.

Negativni trendovi su nepovratni

Tvrdite da smanjenje broja srpske zajednice u RH kontinuirano traje još od 1971. Koji je razlog da su baš tad krenuli ti trendovi?

U popisu iz 1981. godine se na području Hrvatske, ali i Jugoslavije mnogo ljudi izjasnilo kao Jugoslaveni, pa se jedan dio srpske zajednice u Hrvatskoj izjasnio kao pripadnici jugoslavenske nacije. 1981. godine u Hrvatskoj se Jugoslavenima izjasnilo 379.057 osoba.

	Preis-Leistungs-Tipp	
	o2online.de	
	10 GB LTE für 9,99 €* blau.de	
	Aus erster Hand! deutscheesee.de	

Tagovi

- aplikacije
- Bill Gates
- blogovi
- bogatstvo
- fitness
- hrabrost
- ideja
- karijera
- knjige
- kreativnost
- Liste
- menadžment
- Motivacija
- novac
- obrazovanje
- odluka
- osobne financije
- pisanje
- plan
- poduzetništvo
- posao
- Poslovna literatura
- postupci
- produktivnost
- promjena
- psihologija
- rad
- reputacija
- sreća
- stres
- studije
- tehnologija
- upravljanje
- ured
- uspjeh
- učenje
- vrijeme
- zagreb
- zaposlenici
- zdravlje
- znanje
- šansa
- šefovi
- štednja
- život

Pogledajte što ima novoga na [Luxury.hr](#)

Ekskluzivni događaj obasjan trima Michelinovim zvjezdicama – „East Meets West Gastronomic Extravaganza“ u lošinjском restoranu Matsunoki

Činjenica je da je u odnosu na popis iz 1971. u Hrvatskoj bilo 100.000 manje Srba što bi značilo da se jedan dio Srba izjasnio kao Jugoslaveni. Osim toga, već tada je na područjima koja su nastanjivali Srbi u Hrvatskoj bilo mnogo stare populacije, pa je broj pripadnika srpskog naroda u Hrvatskoj počeo opadati.

Koje su perspektive za stanovništvo u Hrvatskoj u sljedećem razdoblju? Svi manje-više govore o negativnim demografskim trendovima, koji da su ireverzibilni.

Negativni trendovi su uistinu ireverzibilni ukoliko ne dođe do većih migracija na naše područje.

Rade Dragojević

*Novinarski projekt **Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije** realizira se u okviru potpore novinarskim radovima Agencije za elektroničke medije.*

SHARE

Facebook

Twitter

Like 0

Tweet

Prethodni članak

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (1)

Rade Dragojević

<http://www.stratego.hr>

SRODNI ČLANCI

VIŠE OD AUTORA

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (1)

Skrb o dementnoj osobi – Kako prilagoditi životni prostor?

FlixBus ove jeseni jača ponudu novim linijama za najatraktivnije europske kulturne, modne i gastronomske destinacije

Lošinski Hotel Bellevue posebnim lifestyle wellbeing programom obilježava Globalni dan wellnesa

Boutique Hotel Alhambra ugošćuje chefa s dvije Michelinove zvjezdice

Svježi dašak stila i luksuza uz novo vodstvo Boutique Hotela Alhambra

Selekcija.hr: 'all-in-one' rješenje za upravljanje ljudskim resursima

Kalendar objava

November 2021

M	T	W	T	F	S	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

« Sep

STRATEGO

Poslovne i životne strategije za bolji i uspješniji profesionalni život

Kontakt: redakcija@stratego.hr

JOŠ VIŠE ČLANAKA

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (2)

Monday, November 29, 2021, 20:25

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (1)

Wednesday, November 24, 2021, 22:41

Skrb o dementnoj osobi – Kako prilagoditi životni prostor?

Wednesday, November 3, 2021, 03:30

ČITANE KATEGORIJE

Smart	532
Life	341
Boss	183
Novosti	119
Money	116
Misao dana	101
Tech	87

